

Warszawa, 5 lutego 2024 r.

Szanowny Pan Krzysztof Hetman
Minister Rozwoju i Technologii
Pl. Trzech Krzyży 3/5
00-507 Warszawa

Apel o zmianę i egzekwowanie przepisów dotyczących ogrodzeń w celu ochrony ludzi i zwierząt

Szanowny Panie Ministrze,

w imieniu Fundacji ClientEarth Prawnicy dla Ziemi – organizacji pozarządowej zajmującej się ochroną środowiska oraz Instytutu Biologii Ssaków Polskiej Akademii Nauk w Białowieży, zwracamy się z apelem o **zmianę przepisu § 41 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r.** w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1225; „Rozporządzenie”), **uzupełnienie wzoru zgłoszenia budowy obiektu budowlanego**, który nie wymaga pozwolenia na budowę („Zgłoszenie”) oraz **skuteczne egzekwowanie przepisów techniczno-budowlanych dotyczących ogrodzeń.**

Zmiany te mają na celu ochronę ludzi oraz dzikich zwierząt – w szczególności łosi i jeleni.

Apelujemy o:

- zmianę § 41 ust. 2 Rozporządzenia, poprzez podwyższenie najmniejszej możliwej wysokości ogrodzeń, na której można umieszczać ostre elementy do 2,2 m;
- zmianę wzoru zgłoszenia budowy obiektu budowlanego niewymagającej pozwolenia na budowę lub stworzenie odrębnego wzoru zgłoszenia budowy ogrodzeń, tak aby wzór obejmował obowiązek wskazania ostrych elementów ogrodzenia;
- wywarcie wpływu na Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego, podległemu Ministrowi Rozwoju i Technologii, w celu podjęcia przez ten organ oraz podległe mu jednostki regularnych kontroli zgodności ogrodzeń z przepisami techniczno-budowlanymi.

Uzasadnienie

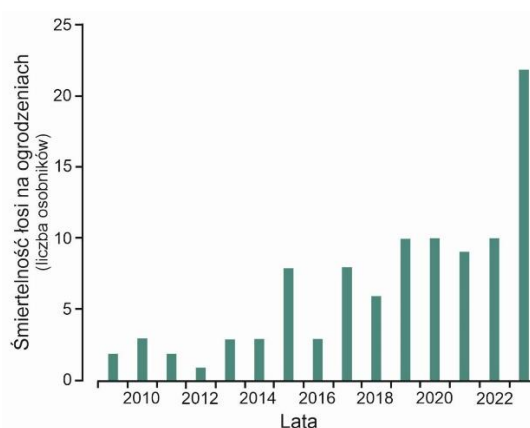
Od lat docierają do nas informacje o dzikich zwierzętach – głównie łosiach i jeleniach - które giną, przeskakując przez ogrodzenia zakończone ostrymi elementami. Co roku co najmniej kilkanaście zwierząt ginie w ten sposób¹, przy czym wiele przypadków nie jest ujawnianych. W samym tylko 2023 r.

¹Zob. m.in.: Rzeszów News, 10 czerwca 2019 r., [Dwa łosie nie żyją. W Krasnem próbowały przeskoczyć ogrodzenie](#); Polsatnews.pl, 10 września 2020 r., [Skarżysko-Kamienna: łos zawisł na ogrodzeniu. Zwierzę nie przeżyło](#); Gazetapowiatowa.pl, 9 września 2020 r., [Serock. W Jachrance łos nabił się na ogrodzenie hotelu. Zwierzęcia niestety nie udało się uratować](#); Białostockie.eu, 11 listopada 2020 r., [Makabryczny wypadek. Łosie nadziały się na ogrodzenie](#); Gwarek.com, 12 maja 2020 r., [Łosie biegały po mieście. Dla 3 z nich było to fatalne w skutkach. Skacząc przez ogrodzenia 2 z nich poniosły śmierć, trzeciego dobił myśliwy](#); CiechTivi.pl, 3 sierpnia 2020 r., [Uciekał ulicami, zginął na ogrodzeniu](#); HaloUrsynów.pl, 15 września 2023 r., [Łos utknął na ogrodzeniu. Interweniowali strażacy](#); Moje-gniezno.pl, 1 lipca 2023 r., [Martwy łos na ogródkach działkowych przy ulicy Północnej w Gnieźnie! Zwierzę odniosło śmiertelne obrażenia skacząc przez ogrodzenie](#); WP Wiadomości, 16 maja 2023 r., [Ranny łos biegł przez osiedle. Zakończył ucieczkę na ogrodzeniu](#); Wyborcza.pl, 7 września 2023 r., [Dwa łosie nie przeżyły spaceru po Radomiu. Ogrodzenia w mieście okazały się dla nich nie do pokonania](#); Olsztyn.com.pl, 20 czerwca 2022 r., [Młody łos próbował przeskoczyć ogrodzenie. Przebiły go metalowe prety \[18+\]](#); Interia Wydarzenia, 18 czerwca 2022 r., [Łos próbował przeskoczyć ogrodzenie. Przebiły go metalowe prety](#); Polskie Radio Białystok, 16 grudnia 2022 r., [W podbiałostockiej wsi zginął łos - próbował przeskoczyć ogrodzenie](#).

co najmniej 22 łosie poniosły śmierć na ogrodzeniach. A według danych Lasów Miejskich, w samej tylko Warszawie, w ciągu ostatnich 6 lat na ogrodzeniach zginęło blisko 30 łosi.

Sąsiadujące z lasami tereny, dotychczas dostępne dla dzikich zwierząt, coraz częściej zajmuje zabudowa mieszkaniowa. Według danych GUS w ciągu ostatnich 20 lat teren zabudowy w Polsce wzrósł o 14,3%, a w niektórych województwach nawet powyżej 25%². Powoduje to, że dzikie zwierzęta w poszukiwaniu pokarmu wkraczają na obrzeża ludzkich osad. Bloki i domy mieszkalne otaczają ogrodzenia – często są one ostro zakończone. **Próby pokonania takich ogrodzeń niejednokrotnie kończą się dla zwierząt poważnym poranieniem lub powolną śmiercią w ogromnym cierpieniu.**

Łosie potrafią pokonać nawet dwumetrowe ogrodzenia - jeśli jednak natrafiają na ostre grotę, zahaczenie o nie prowadzi do tragedii. Ważący nawet do 400 kg łos ciężarem swojego ciała nadziewa się na ogrodzenie i próbując się z niego uwolnić doznaje rozległych obrażeń i stopniowo się wykrwawia. Zazwyczaj nie ma szans na uratowanie zwierzęcia, które zawiśnie na ostro zakończonym ogrodzeniu. Są one odnajdywane martwe, a jeśli nawet przeżyły są uśmiercane ze względu na rozległe obrażenia.

Śmiertelność łosi na ogrodzeniach w Polsce. Szczegółowe dane w załączniku.

Problem dotyczy przede wszystkim łosi. W wyniku drastycznego spadku ich liczebności, związanego głównie z pozyskaniem łowieckim, łosie w 2001 r. zostały objęte przez Ministra Środowiska moratorium na ich odstrzał, co skutkuje stopniowym wzrostem ich liczebności oraz powrotem na wcześniej zasiedlane tereny.

Odbiór społeczny przypadków śmierci łosi na ogrodzeniach jest bardzo negatywny ze względu na dużą sympatię dla tego zwierzęcia, jego atrakcyjność turystyczną oraz rosnący wśród obywateli brak akceptacji dla cierpienia zwierząt. Co ważne, wypadki łosi na ogrodzeniach zdarzają się często na terenach gęsto zaludnionych, gdzie na stałe przebywają dzieci. Większość tego typu zdarzeń stanowi wyjątkowo drastyczny widok, który może być traumatyzujący dla osób małoletnich.

Co istotne, **ogrodzenia zakończone ostrymi grotami są nie tylko śmiertelnie niebezpieczne dla niektórych zwierząt, tworzą także zagrożenie dla ludzi.** Media często donoszą o przypadkach, w których ofiarami ostro zakończonych ogrodzeń są zarówno dorośli, jak i dzieci³.

² Dane dostępne pod adresem: <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/metadane/cechy/2779>

³ Gazeta Wyborcza, 30 września 2018 r., [Dziewczyna przechodziła przez ogrodzenie. Pręt przebił jej udo na wylot](#); Grudziądz Nasze miasto, 4 grudnia 2014 r., [14-latek nadział się na plot. Ściągali go strażacy](#); Radio Zet, 5 listopada 2020 r., [Meżczyzna nabił się na pręt na ogrodzeniu. Wykrwawił się na śmierć](#); WP Wiadomości, 30 sierpnia 2020 r., [Dramatyczny wypadek w Żaganiu. 10-latek nadział się na ogrodzenie](#); Wprost, 12 lutego 2014 r., [Próbował przejść przez ogrodzenie. Nadział się na pręt](#); Radio Kielce, 13 września 2023 r., [8-latek nabił się na metalowe](#)

W naszej opinii, już niewielkie zmiany prawne na poziomie rozporządzenia, połączone z regularnymi kontrolami zgodności ogrodzeń z przepisami techniczno-budowlanymi, mogłyby znacząco ograniczyć liczbę wypadków ludzi oraz dzikich zwierząt. **Prawna analiza problemu oraz szczegółowe omówienie propozycji zmian prawnych znajdują się w załączniku do niniejszego listu.**

Dotychczasowe działania Fundacji ClientEarth i Instytutu Biologii Ssaków Polskiej Akademii Nauk

Jako Fundacja ClientEarth Prawnicy dla Ziemi i Instytut Biologii Ssaków Polskiej Akademii Nauk w Białowieży już latach 2019 oraz 2020 apelowaliśmy do ministrów właściwych do spraw budownictwa – odpowiednio do Ministra Inwestycji i Rozwoju oraz do Ministra Infrastruktury.

W odpowiedzi na nasz list z dnia 10 stycznia 2020 r. (znak sprawy: DAB-Ia.710.4.2019.SM), Ministerstwo pozytywnie ustosunkowało się do naszej prośby, wskazując, że poruszona przez nas kwestia zostanie poddana pod rozagę przy opracowywaniu projektu nowych przepisów techniczno-budowlanych dla budynków.

Z przykrością stwierdzamy, że kolejne nowelizacje Rozporządzenia (z dnia 16 września 2020, z dnia 21 grudnia 2020 r., z dnia 31 stycznia 2022 r. oraz ostatnia z dnia 27 października 2023 r.) nie przyniosły oczekiwanej zmiany § 41 Rozporządzenia. **W związku z tym ponawiamy nasz apel i przypominamy wciąż aktualne argumenty, które przemawiają za niezwłoczną potrzebą udoskonalenia przepisów w zakresie regulacji budowy ogrodzeń.**

Wprowadzenie tak długo oczekiwanej zmiany § 41 Rozporządzenia byłoby bardzo pozytywnie przyjęte przez naukowców, organizacje ekologiczne oraz wszystkich mieszkańców Polski dbających o dobrostan zwierząt i ochronę środowiska naturalnego.

Z poważaniem,

Agata Szafraniuk
Kierowniczką Programu Ochrona Przyrody
Fundacji ClientEarth Prawnicy dla Ziemi

Dr hab. Michał Żmihorski
Dyrektor Instytutu Biologii Ssaków
Polskiej Akademii Nauk w Białowieży

ogrodzenie; O2, 5 stycznia 2022 r., Płot przebił mu krocze. Wylądował w więzieniu; 24jgora.pl, 28 marca 2023 r., Przebił się przez płot i wpadł na tor; Korso.pl, 17 października 2019 r., Chłopiec wspinał się na płot. Przebił się na wylot; Farmer.pl, 16 października 2022 r., Mężczyzna nadział się na własny płot. Musieli interweniować strażacy; Wyborcze Katowice, 7 lipca 2018 r., 58-latek przechodził przez płot. Nabił się na zaostyczny element i zginął; Dziennik Elbląski, 17 czerwca 2022 r., Braniewo: Łoś nabił się na ogrodzenie. Nie przeżył próby przejścia przez płot; Marcin Radzimowski, 22 sierpnia 2006 r., Śmierć na ogrodzeniu, Echodnia.eu.

Załączniki:

1. Załącznik do apelu Fundacji ClientEarth i Instytutu Biologii Ssaków Polskiej Akademii Nauk o zmianę i egzekwowanie przepisów dotyczących ogrodzeń w celu ochrony ludzi i zwierząt.
2. Dane dotyczące udokumentowanych śmierci łosi na ogrodzeniach w Polsce.
3. Zdjęcie łosia, który zawisł na ogrodzeniu w Krakowie w sierpniu 2023 r. (fot. Foto.M.P.)
4. Plakat promujący kampanię „Łoś to nie złodziej! Budujesz ogrodzenie? Zrezygnuj z kolców!”

Do wiadomości:

Pani Dorota Cabańska

Główna Inspektor Nadzoru Budowlanego

ul. Krucza 38/42

00-926 Warszawa

Pani Paulina Hennig-Kloska

Ministra Klimatu i Środowiska

ul. Wawelska 52/54

00-922 Warszawa

Mikołaj Dorożala

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska

i Główny Konserwator Przyrody

ul. Wawelska 52/54

00-922 Warszawa

Pani Agnieszka Chilmon

Dyrektor Generalna

Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Al. Jerozolimskie 136

02-305 Warszawa

Załącznik do apelu Fundacji ClientEarth i Instytutu Biologii Ssaków Polskiej Akademii Nauk o zmianę i egzekwowanie przepisów dotyczących ogrodzeń w celu ochrony ludzi i zwierząt.

Spis treści

Brzmienie § 41 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie	1
Zmiana wzoru zgłoszenia budowy obiektu budowlanego	2
Zwiększenie minimalnej wysokości ogrodzenia zakończonego ostrymi elementami	3
Skuteczne egzekwowanie przepisów przez organy nadzoru budowlanego	4
Kampania "Łoś to nie złodziej! Budujesz ogrodzenie? Zrezygnuj z kolców!"	5

Apel Fundacji ClientEarth i Instytutu Biologii Ssaków Polskiej Akademii Nauk

Jako Fundacja ClientEarth Prawnicy dla Ziemi oraz Instytut Biologii Ssaków Polskiej Akademii Nauk apelujemy o:

- zmianę wzoru zgłoszenia budowy obiektu budowlanego niewymagającej pozwolenia na budowę lub stworzenie odrębnego wzoru zgłoszenia budowy ogrodzeń, tak aby wzór obejmował **obowiązek wskazania ostrych elementów ogrodzenia**;
- zmianę § 41 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1225; „Rozporządzenie”), poprzez **zwiększenie najmniejszej możliwej wysokości ogrodzeń, na której można umieszczać ostre elementy do 2,2 m**;
- wywarcie wpływu na Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego, podległemu Ministrowi Rozwoju i Technologii, w celu podjęcia przez ten organ oraz podległe mu jednostki **regularnych kontroli zgodności ogrodzeń z przepisami techniczno-budowlanymi**.

Brzmienie § 41 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie

W § 41 Rozporządzenia wskazuje się, że:

1. Ogrodzenie nie może stwarzać zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i zwierząt;
2. Umieszczanie na ogrodzeniach, na wysokości mniejszej niż 1,8 m, ostro zakończonych elementów, drutu kolczastego, tłuczonego szkła oraz innych podobnych wyrobów i materiałów jest zabronione.

Z przepisów tych jasno wynika, że **umieszczanie jakichkolwiek ostrych elementów na ogrodzeniu na wysokości mniejszej niż 1,8 m jest niezgodne z prawem**. Umieszczenie tego rodzaju elementów na ogrodzeniu jest możliwe dopiero na wysokości 1,8 m lub wyżej, ale tylko pod warunkiem niestwarzania zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i zwierząt. Przykładowo, drut kolczasty umieszczony na wysokości 2 m może być sprzeczny z prawem, jeśli ze względu na swoje usytuowanie (np. w pobliżu parku narodowego z dużą populacją łośi) lub formę (bardzo ostre zakończenia) może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i zwierząt. Takie ogrodzenie będzie niezgodne z § 41 ust. 1 Rozporządzenia.

Zmiana wzoru zgłoszenia budowy obiektu budowlanego

Ogrodzenie międzysąsiedzkie nie podlega reglamentacji administracyjnej, chyba że przekracza wysokość 2,20 m. Zgodnie bowiem z art. 29 ust. 1 pkt 21 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 682 z późn. zm., „**Prawo budowlane**”), budowa ogrodzeń jest co do zasady zwolniona z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę.

Jednakże, **jeżeli ogrodzenie przekracza wysokość 2,20 m, jego budowa podlega reżimowi zgłoszenia** unormowanego w art. 30 Prawa budowlanego. Na podstawie tego przepisu, na inwestorze ciąży obowiązek dokonania zgłoszenia budowy lub wykonywania innych robót budowlanych organowi administracji architektoniczno-budowlanej¹ w przypadkach wskazanych w art. 29 ust. 1 Prawa budowlanego. Jak wynika z wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 19 października 2015 r., sygn. II SA/Kr 1048/15, obowiązek zgłoszenia obejmuje nie tylko budowę ogrodzeń wyższych niż 2,2 m, ale także tych zlokalizowanych od strony dróg, ulic, placów, torów kolejowych i innych miejsc publicznych². W terminie 21 dni od dnia doręczenia zgłoszenia właściwy organ może wnieść sprzeciw w drodze decyzji (art. 30 ust. 5 Prawa budowlanego). Prace nad budową ogrodzenia można rozpocząć tylko pod warunkiem, że organ nie skorzysta z tego uprawnienia.

Formuła zgłoszenia budowy obiektu budowlanego jest znacznie bardziej uproszczona niż ubieganie się o pozwolenie na budowę. Zgodnie z art. 30 ust. 2 Prawa budowlanego w zgłoszeniu należy określić rodzaj, zakres, miejsce i sposób wykonywania robót budowlanych oraz termin ich rozpoczęcia. Do zgłoszenia budowy ogrodzenia należy dołączyć m.in. oświadczenie o posiadaniu prawa do dysponowania nieruchomością na cele budowlane oraz, w zależności od potrzeb, szkice lub rysunki (które mogą być

¹ Zgodnie z art. 80 ust. 1 Prawa budowlanego zadania administracji architektoniczno-budowlanej wykonują, co do zasady, starosta, wojewoda i Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego.

² Wyrok WSA w Krakowie z dnia 19 października 2015 r., sygn. II SA/Kr 1048/15, wyrok NSA z dnia 7 lutego 2018 r., sygn. II OSK 921/16.

wykonane nieprofesjonalnie i odręcznie), a także pozwolenia, uzgodnienia i opinie wymagane odrębnymi przepisami.

Zamysłem ustawodawcy było doprowadzenie do przyspieszenia procesu budowlanego w odniesieniu do robót o mniejszym znaczeniu, skomplikowaniu i wpływie na otoczenie. Wyrazem tego są, wspomniany już, krótki, 21-dniowy termin dla organu przyjmującego zgłoszenie do wniesienia sprzeciwu, a także bardzo ogólnikowy wzór wniosku zgłoszenia.

Co więcej, **w zgłoszeniu nie jest wymagane określenie, czy budowane ogrodzenie będzie zakończone ostrymi elementami**. Niebezpieczne elementy, takie jak tłuczone szkło, mogą zostać umieszczone na ogrodzeniu niezależnie od zadeklarowanej formy obiektu.

W konsekwencji, organ przyjmujący zgłoszenie nie jest w stanie zweryfikować, czy stawiany obiekt jest zgodny z § 41 ust. 1 i 2 Rozporządzenia. Nawet jeśli ogrodzenie będzie faktycznie naruszać ww. przepis, organ nie wniesie sprzeciwu na podstawie art. 30 ust. 5 Prawa budowlanego, ponieważ nie posiada wiedzy w tym zakresie.

W związku z powyższym, **apelujemy o**

- **zmianę wzoru zgłoszenia budowy obiektu budowlanego niewymagającej pozwolenia na budowę lub**
- **stworzenie odrębnego wzoru zgłoszenia budowy ogrodzeń,**

tak aby wzór obejmował obowiązek wskazania ostrych elementów ogrodzenia;

Umożliwi to organowi architektoniczno-budowlanemu uzyskanie rzeczywistej kontroli nad zagrożeniami, jakie niesie za sobą ogrodzenie niespełniające przepisów Prawa budowlanego. Ponadto taka zmiana w zgłoszeniu będzie podnosić świadomość inwestorów, którzy aktualnie mogą nawet nie zdawać sobie sprawy z istnienia przepisów § 41 ust. 1 i 2 Rozporządzenia oraz z ryzyka, jakie niesie za sobą ich nieprzestrzeganie.

Zwiększenie minimalnej wysokości ogrodzenia zakończonego ostrymi elementami

Zmiana wzoru zgłoszenia stanowi tylko częściową odpowiedź na przedstawiony problem. **W celu przeciwdziałania wypadkom zwierząt spowodowanych ostro zakończonymi ogrodzeniami, potrzebna jest zmiana § 41 ust. 2 Rozporządzenia, poprzez podwyższenie najmniejszej możliwej wysokości ogrodzeń, na której można umieszczać ostre elementy do 2,2 m.**

Proponowana zmiana wynika po pierwsze z faktu mniejszego zagrożenia dla zwierząt przy proponowanej wysokości ogrodzeń ostro zakończonych, gdyż uniemożliwi to lub znacznie utrudni ich pokonywanie, nawet przez tak duże zwierzęta jak łosie.

Co więcej, **wprowadzenie proponowanej zmiany § 41 ust. 2 Rozporządzenia spowoduje, że budowa każdego ogrodzenia, na którym planuje się ostre elementy, będzie podlegać reżimowi zgłoszenia budowlanego**. Dzięki temu - przy jednoczesnej zmianie wzoru zgłoszenia budowlanego, o której mowa powyżej – organy administracji architektoniczno-budowlanej będą miały jasny ogólny ogląd sytuacji,

który pozwoli im na ocenę zgodności zgłoszenia budowlanego z § 41 ust. 1 Rozporządzenia, tj. ustalenie, czy ogrodzenie nie będzie stwarzać zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i zwierząt.

Wreszcie, warto dodać, że najniższa wysokość, na których możliwe było umieszczanie ostro zakończonych elementów zmniejszyła się na przestrzeni lat – aż do 1995 r. wynosiła ona 2 m.

Należy także pamiętać o zapisach w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, które, chociaż mogą stanowić bardziej rygorystyczne i precyzyjne przepisy dotyczące ogrodzeń, to muszą być one zgodne z przepisami Rozporządzenia. W związku z tym jedynie zmiana aktu prawnego na szczeblu krajowym będzie gwarantować bezpieczeństwo dla polskiej populacji łośia, ponieważ w tym wypadku nie będzie ono zależne od decyzji gmin.

Skuteczne egzekwowanie przepisów przez organy nadzoru budowlanego

Zmiana wzoru zgłoszenia budowlanego oraz § 41 ust. 2 Rozporządzenia z pewnością przyczyni się do zmniejszenia ilości wypadków łośi, najważniejsze jednak jest **egzekwowanie przepisów – także tych już istniejących**.

W zasadzie w każdej miejscowości można znaleźć ogrodzenia niezgodne z aktualnie obowiązującymi przepisami § 41 ust. 2 Rozporządzenia, które są śmiertelną pułapką dla zwierząt. Ostro zakończone ogrodzenia są w powszechnej sprzedaży, a klienci sklepów budowlanych najczęściej nie znają przepisów określających warunki dla ogrodzeń. Oferowane ogrodzenia mają zazwyczaj wysokość mniejszą niż 1,8 m, a ich ustawienie bez zastosowania odpowiednio wysokiej podmurówki jest niezgodne z prawem i staje się śmiertelną pułapką dla zwierząt.

Organ nadzoru budowlanego³ ma prawo skontrolować zgodność budowy każdego ogrodzenia z przepisami techniczno-budowlanymi. Zgodnie z art. 50 ust. 1 pkt 1-3 Prawa budowlanego, organ ten wstrzymuje postanowieniem prowadzenie robót budowlanych wykonywanych: (a) bez wymaganego zgłoszenia (b) w sposób mogący spowodować zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia lub zagrożenia środowiska (c) na podstawie zgłoszenia z naruszeniem art. 29 ust. 1 i 3 Prawa budowlanego. Do wydania postanowienia o wstrzymaniu prowadzenia robót wystarczy racjonalne wnioskowanie przez organ nadzoru budowlanego o samej możliwości wystąpienia zagrożenia.

Zgodnie z art. 51 ust. 7 Prawa budowlanego oraz z orzecznictwem NSA, art. 50 ust. 1 Prawa budowlanego ma zastosowanie również wtedy, gdy obiekt budowlany został już wykonany. W takim postępowaniu organ nadzoru budowlanego stosuje środki określone w art. 51 tej ustawy, tj. nakazuje rozbiórkę obiektu budowlanego lub jego części, bądź doprowadzenie obiektu do stanu poprzedniego. Dokonanie zgłoszenia i brak sprzeciwu organu administracji architektoniczno-budowlanej nie wyłącza możliwości podjęcia ww. postępowania przez organ nadzoru budowlanego.

Szerokie kompetencje organów nadzoru budowlanego nie zobowiązują jednak tych organów do podjęcia postępowań z urzędu. Jak wskazał były Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego, ok. 70-80% spraw podejmowanych jest ze względu na pisma z wnioskiem o przeprowadzenie kontroli składane przez

³ Zgodnie z art. 80 ust. 2 Prawa budowlanego, zadania nadzoru budowlanego wykonują, co do zasady: powiatowy inspektor nadzoru budowlanego; wojewoda przy pomocy wojewódzkiego inspektora nadzoru budowlanego jako kierownika wojewódzkiego nadzoru budowlanego, wchodzącego w skład zespolonej administracji wojewódzkiej; Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego.

sąsiadów właściciela obiektu dotyczące podejrzenie naruszenia prawa⁴. Wątpliwym jest jednak, by naruszenie § 41 Rozporządzenia było częstym przedmiotem takich pism, jako że tylko w wyjątkowych przypadkach za niskie ogrodzenie z ostrymi zakończeniami może być główną przyczyną sąsiedzkiego sporu. **Oznacza to, że nawet gdy przepisy § 41 Rozporządzenia nie są stosowane, ich naruszenie nie niesie za sobą – w praktyce - żadnych konsekwencji prawnych.**

W związku z powyższym, apelujemy do Ministra Rozwoju i Technologii

- **wywarcie wpływu na Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego w celu podejmowania przez ten organ i jednostki mu podległe regularnych kontroli zgodności ogrodzeń z przepisami techniczno-budowlanymi.**

Regularne kontrole przyczynią się do prawidłowego wykonywania obowiązków organu nadzoru budowlanego (tj. nadzoru i kontroli nad przestrzeganiem przepisów prawa budowlanego zgodnie z art. 81 ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego) oraz zwiększenia bezpieczeństwa ludzi i zwierząt.

Kampania "Łoś to nie złodziej! Budujesz ogrodzenie? Zrezygnuj z kolców!"

Na koniec pragniemy zwrócić uwagę na akcję informacyjną w temacie ogrodzeń bezpiecznych dla dzikich zwierząt, którą zorganizowaliśmy w połowie września 2019 r. z okazji Dnia Łosia - wydarzenia organizowanego przez trzy polskie parki narodowe we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Kampania o haśle przewodnim **"Łoś to nie złodziej! Budujesz ogrodzenie? Zrezygnuj z kolców!"** ma na celu uświadomienie odbiorcom, że umieszczanie ostrych elementów na ogrodzeniach poniżej 1,8 m jest niebezpieczne i niezgodne z prawem. Opublikowaliśmy posty dotyczące tego zagadnienia, opatrzone hasztagiem **#bezkolców** w mediach społecznościowych. Na przestrzeni lat wielokrotnie pisano o kampanii w mediach i nadal cieszy się ona popularnością – jeszcze w 2023 roku dotarła ona do min. pół miliona osób⁵.

Zachęcamy Ministerstwo Rozwoju i Technologii do wzięcia udziału w propagowaniu przesłania naszej akcji, która cieszy się dużym poparciem społecznym. W załączeniu przesyłamy wzór plakatu promującego kampanię, który można wykorzystać np. w mediach społecznościowych Ministerstwa.

ClientEarth is an environmental law charity, a company limited by guarantee, registered in England and Wales, company number 02863827, registered charity number 1053988, registered office 10 Queen Street Place, London EC4R 1BE, a registered international non-profit organisation in Belgium, ClientEarth AISBL, enterprise number 0714.925.038, a registered company in Germany, ClientEarth gGmbH, HRB 202487 B, a registered non-profit organisation in Luxembourg, ClientEarth ASBL, registered number F11366, a registered foundation in Poland, Fundacja ClientEarth Poland, KRS 0000364218, NIP 701025 4208, a registered 501(c)(3) organisation in the US, ClientEarth US, EIN 81-0722756, a registered subsidiary in China, ClientEarth Beijing Representative Office, Registration No. G1110000MA0095H836. ClientEarth is registered on the EU Transparency register number: 96645517357-19. Our goal is to use the power of the law to develop legal strategies and tools to address environmental issues.

⁴ Murator-dom.pl, 21 czerwca 2013 r., [Nadzór budowlany: 80% badanych spraw pochodzi z donosu sąsiada](#). Zob. też: Dziennik Gazeta Prawna, 10 maja 2015 r., [Remontujesz lub budujesz? Donos sąsiada może sprowadzić nadzór budowlany](#).

⁵ Paweł Średziński, 18 maja 2023 r., [Nie pozwólmy, by łosie ginęły na płotach. Wystarczy przestrzegać przepisów](#), Oko.Press; Maciej Chołodowski, 16 maja 2023 r., [Na przydomowych ogrodzeniach ginie coraz więcej łosiej. Czarna seria w ostatnich dniach](#), Gazeta Wyborcza Białystok.; Dziennik Wschodni, 16 maja 2023 r., [Łoś zginął w Kurowie. Zwierzę chciało skoczyć przez płot](#); Robert Jurszo, 26 maja 2023 r., [Rozerwane wnętrzości, przebite brzuchy. Wykrwawione łosie giną na płotach, państwa to nie obchodzi](#), Gazeta Wyborcza.

#bezkolców

Łoś to nie złodziej!

Budujesz ogrodzenie? Zrezygnuj z kolców!

Valeria Kowalska

OSTRO ZAKOŃCZONE OGRODZENIA NIŻSZE NIŻ 1,8 M SĄ NIEZGODNE Z PRAWEM, PONIEWAŻ ZAGRAŻAJĄ BEZPIECZEŃSTWU LUDZI I ZWIERZĄT.

§ 41 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.